

टिळक महाराष्ट्र विद्यापीठ, पुणे

बी. ए. – (विशारद) सामाजिकशास्त्रे

परीक्षा : मे / जून- २०२३

द्वितीय वर्ष

सत्र – ४

विषय:- भारतीय समाज (भाग-२) (SC-403)

दिनांक: ०८/०६/२०२३

गुण : १००

वेळ : स. १०.०० ते दु. १.००

सूचना : सर्व प्रश्न सोडवा.

प्रश्न १ दीर्घोत्तरी प्रश्न सोडवा. (कोणतेही दोन) (४०)

१. अनुसूचित जातींसाठी कोणत्या विशेष सवलती आणि कल्याणकारी योजना आहेत ते स्पष्ट करा.
२. आदिवासी समाजाची प्रमुख लक्षणे कोणती?
३. स्त्रियांची परिस्थिती सुधारण्यासाठी कोणत्या उपाययोजना आहेत ते विशद करा.
४. भारतात अनौपचारिक शिक्षणाची गरज का निर्माण झाली? विविध पातळ्यांवर अनौपचारिक शिक्षणाचा कसा उपयोग केला जातो?

प्रश्न २ थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही तीन) (३०)

१. भारतीय आदिवासी समाजाचे भौगोलिक व सांस्कृतिक वर्गीकरण करा.
२. स्त्रियांची परिस्थिती सुधारण्यासाठी कायदा व प्रसारमाध्यमे यांची भूमिका स्पष्ट करा.
३. प्रौढ शिक्षणाच्या कार्यक्रमावर माहिती लिहा.
४. भारतीय समाजात विविधतेतून एकता दिसते - चर्चा करा.
५. अनुसूचित जातींची पूर्वीची व सध्याची स्थिती यावर माहिती द्या.

प्रश्न ३ टीपा लिहा. (कोणत्याही दोन) (३०)

१. अनुसूचित जातींच्या समस्या
२. आदिवासींच्या आर्थिक समस्या
३. भारतीय सामाजिक परिस्थिती व स्त्री
४. अर्थार्जन क्षेत्रे आणि स्त्री

Translation in English

Sub: Indian Society (Part-II) (SC-403)

Instructions: Attempt all questions.

Q.1. Answer in detail (Any Two) (40)

1. Explain in detail what are the provisions and planning for the welfare of scheduled castes?
2. Write in detail about the important characteristics of tribal society.
3. What is the action plan to improve conditions of women ? - Explain.
4. Why did the need for non-format education arise in India ? How is it used at different levels?

Q.2. Answer in brief (Any Three) (30)

1. Explain in brief the geographical and cultural classification of Indian tribal society.
2. Explain in brief the role of law and media for improving women's status.
3. Write in brief on adult education programme.
4. Discuss on unity in diversity in Indian society.
5. Discuss on past and present situation of scheduled caste.

Q.3. Write short notes (Any Two) (30)

1. Problems of scheduled caste
 2. Economic problems of tribal society
 3. Social conditions and the Indian women
 4. The economic sphere and women
-